

# Suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatuskeskustelujen käytöstä **Ulkosaariston koulu**

Sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston hyväksymä xx.xx.2025 § xx

## Sisällysluettelo

|                                                                                                       |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>1. Johdanto.....</b>                                                                               | <b>3</b> |
| <b>2. Toimenpiteet eri rikkeissä .....</b>                                                            | <b>3</b> |
| 2.1. Myöhästyminen.....                                                                               | 3        |
| 2.2. Kotitehtävien laiminlyönti .....                                                                 | 3        |
| 2.3. Luvattomien poissaolojen korvaaminen.....                                                        | 3        |
| 2.4. Tunnin häirintä/sopimaton käyttäytyminen/järjestyssääntöjen rikkominen/asiaton kielenkäyttö..... | 4        |
| 2.5. Koulun alueelta poistuminen/luvaton poistuminen tunnilta.....                                    | 4        |
| 2.6. Matkapuhelimen tai muun mobiililaitteen luvaton käyttö tunnilla.....                             | 4        |
| 2.7. Päihteet ja vaaralliset esineet.....                                                             | 4        |
| 2.8. Ilkivalta .....                                                                                  | 5        |
| 2.9. Vahinkojen korvaaminen ja jälkien korjaaminen.....                                               | 5        |
| <b>3. Ojentamis- ja kurinpitotoimia .....</b>                                                         | <b>5</b> |
| 3.1. Puhuttelu .....                                                                                  | 5        |
| 3.2. Poistumismääräys jäljellä olevan oppitunnin ajaksi .....                                         | 5        |
| 3.3. Opetuksen epääminen loppupäiväksi.....                                                           | 6        |
| 3.4. Kasvatuskeskustelu.....                                                                          | 6        |
| 3.5. Jälki-istunto .....                                                                              | 6        |
| 3.6. Kirjallinen varoitus .....                                                                       | 7        |
| 3.7. Määräaikainen erottaminen.....                                                                   | 7        |

## 1. Johdanto

Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatustieteiden käytöstä sekä niihin liittyvistä menettelytavoista. Kurinpitotoimien tehtävä on ohjata oppilaiden käyttäytymistä. Oppilaan rikkomukset vaikuttavat aina käyttäytymisen arviointiin. Suunnitelman lähtökohtana on perusopetuslain määräämät oppilaan velvollisuudet eli oppilaan tulee käydä koulua säännöllisesti, suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Suunnitelma käydään läpi vuosittain oppilaiden ja koulun henkilökunnan kanssa lukuvuoden alussa. Se esitellään myös huoltajille. Oppilaskunnan hallitus sekä henkilökunta voivat esittää ehdotuksia suunnitelman päivittämiseen. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

## 2. Toimenpiteet eri rikkeissä

### 2.1. Myöhästyminen

Myöhästyminen tunneilta on huolimattomuutta ja häiritsee toisten opiskelua. Jos oppilas saapuu pätevästä syystä (esim. terveydenhoitajan vastaanotto, kuljetuksen myöhästyminen tms.) myöhästyneenä, hän ilmoittaa opettajalle myöhästymisen syyn ja menee paikalleen aiheuttamatta häiriötä. Muussa tapauksessa opettaja merkitsee oppilaan myöhästymisen Wilmaan. Kun merkintöjä on kolme (3) lukukauden aikana, luokanohjaaja puhuttelee oppilaan ja lähettää kotiin Wilma-viestin. Jos merkintöjä tulee vielä tämän jälkeen kaksi (2) samalla kaudella, luokanohjaaja määrää oppilaalle jälki-istunnon.

Jos tämän jälkeen oppilas myöhästyy vielä kerran, luokanohjaaja kutsuu huoltajat koululle kasvatukselliseen palaveriin, johon osallistuvat oppilas, huoltaja ja luokanohjaaja sekä tarvittaessa muita edustajia. Luokanohjaaja kirjaa palaverin kasvatustieteiden keskusteluna Wilman kurinpitotoimiin. Palaverissa sovitaan, miten jatkossa toimitaan, jos myöhästymisiä vielä tulee.

### 2.2. Kotitehtävien laiminlyönti

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään (Perusopetuslaki § 36 4 mom.). Tekemättä jätetyistä kotitehtävistä tehdään Wilma-merkintä ja kotitehtävien suorittamisesta koulupäivän jälkeen päättää oppilasta opettava opettaja. Valvojana toimii koulunkäynninohjaaja.

### 2.3. Luvattomien poissaolojen korvaaminen

Luvattomat poissaolot korvataan täysimääräisenä koulutehtäviä tehden. Valvonnasta sovitaan tapauskohtaisesti. Korvaavien tehtävien suorittamisesta koulupäivän jälkeen tehdään merkintä Wilmaan.

## 2.4. Tunnin häirintä/sopimaton käyttäytyminen/järjestyssääntöjen rikkominen/asiaton kielenkäyttö

Oppitunneilla kaikkien on käytäydyttävä asiallisesti ja kaikille on annettava työrauha. Mikäli työrauha häiriintyy, opettaja huomauttaa asiasta oppilaalle ja jos toiminta edellyttää, opettaja tekee Wilmaan asianmukaisen tuntimerkinnän.

Jos huomautus ei tehoa, opettaja voi poistaa oppilaan luokasta (Perusopetuslaki 36§ 2 mom.) jäljellä olevan oppitunnin ajaksi, mikäli pystytään järjestämään valvonta. Opettaja puhuttelee oppilaan tunnin jälkeen ja tekee merkinnän tunnilta poistamisesta Wilmaan.

Luokanohjaajat seuraavat merkintöjä Wilmassa. Kun oppilaalla on viisi (5) merkintää sääntöjen rikkomisesta, luokanohjaaja määrää kasvatuskeskustelun. Kasvatuskeskustelun jälkeen kolmesta (3) merkinnästä seuraa jälki-istunto. Jos tämän jälkeen tulee vielä merkintöjä, luokanohjaaja kutsuu huoltajat koululle kasvatukselliseen palaveriin. Palaverissa sovitaan, miten jatkossa toimitaan, jos käyttäytymisessä ja sääntöjen noudattamisessa esiintyy edelleen ongelmia.

Mikäli opettaja arvioi oppilaan käytöksen törkeäksi, voidaan määrätä suoraan jälki-istunto.

## 2.5. Koulun alueelta poistuminen/luvaton poistuminen tunnilta

Kun oppilas poistuu luvatta oppitunnilta tai koulun alueelta koulupäivän aikana, hänelle määrätään kasvatuskeskustelu. Mikäli rike toistuu, oppilaalle määrätään jälki-istunto. Kirjaajana toimii rikkeen havainnut opettaja.

## 2.6. Matkapuhelimen tai muun mobiililaitteen luvaton käyttö tunnilla

Oppitunneilla matkapuhelimen pitää olla häiriöttömässä tilassa laukussa (ei taskussa), ellei opettaja anna lupaa käyttää matkapuhelinta esimerkiksi tehtävien tekemiseen tai tiedonhakuun.

Jos oppilas käyttää luvatta matkapuhelinta tai muuta mobiililaitetta (mukaan lukien kuulokkeet), se takavarikoidaan loppupäivän ajaksi. Takavarikoinnista tehdään Wilma-merkintä. Kun oppilaalla on kolme (3) merkintää takavarikoinnista, seuraa jälki-istunto.

## 2.7. Päihteet ja vaaralliset esineet

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä (Perusopetuslaki § 29). Tällaisia ovat alkoholi, tupakka, nuuska, sähkösavukkeet, nikotiinipussit, huumausaineet, veitset, ampuma-aseet tai niitä muistuttavat esineet, laserosoitimet ja tulentekovälineet.

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa kielletyn esineen tai aineen haltuunottamiseksi, jos tällaisen esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. (Perusopetuslaki § 36 e)

Jos oppilaalla on koulupäivän aikana hallussa kielletty esine tai aine, se takavarikoidaan. Se säilytetään koululla kolmen kuukauden ajan. Oppilaan huoltajalla on mahdollisuus hakea esine tai aine koululta. Kielletyn esineen tai aineen hallussapidosta seuraa aina jälki-istunto.

## 2.8. Ilkivalta

Kun oppilas syyllistyy ilkivaltaan koulukiinteistöä, koulun irtaimistoa tai koulun henkilöstön tai toisen oppilaan omaisuutta kohtaan, tilanne selvitetään ja kirjataan ylös. Oppilaan ja huoltajan kanssa sovitaan ilkvallanteon korvaamisesta. Pääsääntö on, että aiheuttajalla on vahingonkorvausvelvollisuus. Perusopetuslain 35 § 4 mom:n mukaan oppilas voidaan myös määrätä korvaamaan aiheuttamansa vahinko työllä.

## 2.9. Vahinkojen korvaaminen ja jälkien korjaaminen

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle ja vahingonteko kirjataan Wilmaan. Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä tämän lain mukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä. (Perusopetuslaki 35 § 4 mom.)

# 3. Ojentamis- ja kurinpitotoimia

## 3.1. Puhuttelu

Lievissä koulun sääntöjen rikkomuksissa opettajan suorittama puhuttelu heti tapahtuneen jälkeen on yleensä hyvä ja toimiva tapa puuttua asiaan ja lopettaa tilanne (esimerkiksi huono käytös, kirosuoritus).

## 3.2. Poistumismääräys jäljellä olevan oppitunnin ajaksi

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti (Perusopetuslaki 35 § 1 mom). Opetusta tai muuta koulun tilaisuutta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin tai tilaisuuden ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta (Perusopetuslaki 36 b § 1 mom). Päätöksen poistamisesta tekee opettaja tai rehtori. Toimenpide kirjataan Wilmaan tuntimerkintöihin. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa.

### *Voimakeinojen käyttö*

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai erikseen.

Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle..

### 3.3. Opetuksen epääminen loppupäiväksi

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa (Perusopetuslaki 36 h §). Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. (Perusopetuslaki 36 § 2 mom.)

Epäämisestä päättää rehtori. Opetuksen epäämisestä ja kotiin lähettämisestä ollaan yhteydessä huoltajaan ja tarvittaessa sosiaalitoimeen. Toimenpide kirjataan Wilmaan tuntimerkintänä..

### 3.4. Kasvatuskeskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. (Perusopetuslaki 35 a §.)

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. (Perusopetuslaki 35 a §.)

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi. (Perusopetuslaki 35 a §.)

### 3.5. Jälki-istunto

Oppilas, joka häiritsee opetusta, muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi (Perusopetuslaki 36 § 1 mom).

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä ja harjoituksia, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. (Perusopetuslaki 36 §)

Jälki-istunnosta päättää opettaja tai rehtori, joka kirjaa toimenpiteen Wilmaan kurinpitotoimiin, jossa teko tai laiminlyönti yksilöidään. Oppilasta on kuultava ennen päätöstä ja myös kuuleminen on kirjattava. Ennen päätöstä on hankittava myös muu tarpeellinen selvitys. Toimenpiteestä ilmoitetaan oppilaan huoltajalle ja samalla myös luokanohjaajalle Wilma-viestillä, jossa viitataan Wilmaan kirjattuun kurinpitotoimeen, jossa tapahtuma on yksilöity.

Määrättävä jälki-istunto on pääsääntöisesti 60 minuuttia. Oppilaalle voidaan määrätä uusi jälki-istunto (edellisen lisäksi), jos hän ei kehotuksesta huolimatta suorita istumista ilmoitettuna ajankohtana. Jälki-istunnon valvoo opettaja.

### 3.6. Kirjallinen varoitus

Oppilaalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon jälkeen. Teko on tarkoin yksilöitävä. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori oppilasta kuultuaan ja kuuleminen dokumentoidaan Wilman muistioon. Oppilaan huoltajaa tiedotetaan kirjallisesta varoituksesta. Jos kyse on poliisiasiaista, ei anneta kirjallista varoitusta.

Kirjallinen varoitus annetaan

- toistuva piittaamattomuus koulun järjestyssäännöistä
- toistuva väkivalta
- nikotiinituotteiden välittäminen / kaupanteko
- nikotiinituotteiden toistuva käyttö
- aseiden kaltaisten esineiden hallussapito
- alkoholin tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena oleminen
- vakava vahingonteko ja vandalismi
- toistuva vilpinteko.

Rehtori tekee kirjallisesta varoituksesta hallintopäätöksen Dynasty-ohjelmassa.

### 3.7. Määräaikainen erottaminen

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. (Perusopetuslaki 36 § 1 mom.)

Ennen oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee määräaikaista erottamista harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen päättämistä on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Opetuksen epäämisestä on tarvittaessa lisäksi ilmoitettava koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle, joka Paraisilla on sosiaalitoimen perheyksikön lastensuojelu. Opetuspäällikkö tekee päätöksen määräaikaisesta erottamisesta Dynasty-ohjelmassa. (11.3.2022/163).

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle

laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen (11.3.2022/163).

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 14 luvussa säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään. (5.7.2019/831)

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen. Huoltajan kuulemisesta rehtori ilmoittaa puhelinsoitolla tai Wilma-viestillä. Wilman muistioon rehtori kirjaa selvityksen tapahtuneesta.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin eli sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto. Rehtori valmistelee määräaikaisen erottamisen opetuspäällikölle, joka esittelee asian suomenkieliselle jaostolle..